ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 62 ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Շորեքշաբթի 20 Ապրիլի 1888 Շորեքշաբթի 20 Ապրիլի ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 62

Տարեկան 10 րուբլի, վեց ամսով՝ 6 րուբլի, երեք ամսով՝ 3 ր. 50 կ.,
ամսով՝ 1 ր. 50 կ., հատով՝ 5 կոպեկ։
Բաժանորդ գրվում են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը։

Խմբագրութեան հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція «Норъ-Даръ»
կամ Tiflis. Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրատունը բաց է ամեն օր (բացի մօն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարութիւնները ընդունվում են ամեն լեզուներով։
Յայտարարութիւնների բառին 2 կ., բեկլամների համար յարմարական

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քրոնիկոն.—Լուրեր, Դէպից—Դէպի, Թղթակցութիւններ.— Սարեզամիշից, Նիժից, Քաղաքական.—Լուրեր, Խառն լուրեր. «Նոր-Դար»-ի հեռագիրները, Բանասիրական.—Մարիամ, Յայտարարութիւններ.

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

ԴԱՀԱՒԱՐԻՑ.—Արդէն մի ամիս է, որ Շերակի դաշտում սկսուել է վար ու ցանքը. եղանակը մինչև օրանից մի շաբաթ առաջ պարզ և անձրևը լիստ սակաւ անցկացաւ, որ աշնողակ է ցանքի համար։ Գիւղացիները այս տարի առատ հունձ են գուշակում։ Այս կողմերում այժմ ցորենի սոմարը գնահատվում է 16, իսկ գարին 8 րուբ.։

Մեր մօտակայ գիւղերում երեխաների մէջ տարածուած է «կարմրուկ» և «կապոյտ հազ» անուանեալ ախտը։ Դահարլուում և խլի Ղարաքլիսում ընդհանուր է «կապոյտ հազ»-ը. ոչ մի տուն ազատ չէ դրանից. մի տարեկանից սկսած մինչև 7 և մասամբ 10 տարեկան մանուկները մեկեքով են-Թարկուած են այդ ախտին, որը կարմրուկի օգնութեամբ նշանաւոր Թուով զոհեր է տանում խլի Ղարաքլիսից։ «Կապոյտ հազ»-ը ունի հետևեալ բնաւորութիւնը. նա բռնում է նուագ առ նուագ, իւրաքանչիւր ժամում 2—3 անգամ, բայց ամեն անգամին տեւում է 5—8 րոպէ. ներգործում է երեխայի վերայ այնքան լիստ, որ մինչև անգամ մինջոց չէ տալիս ազատ շունչ քաշելու, որով յաճախ հասցնում է նրան շընչասպառ. գրութեան. երեխան Թուլանում և կապտում (Թերևս սրանից է ստացել «կապոյտ հազ» անունը)։ Ամենախիստ հազող երեխայի քթածակերից և բերնեանձից բերանից արիւն, ականջից Թարախ, իսկ աչքերից արտասուքի հետ Թորում է Թանձր ճպուռն, և մի քանի օրից յետոյ աչքերը լցվում կոշտ և մութ արիւնով, այնպէս որ կարծես դուրս ծծուելով կոպերից՝ սեազոյն ներկում է բրերի արտաքին մաշկը. բերանից դուրս է վիժում մի տեսակ սպիտակ և մածուցիկ հիւթ, որին խուռն են անուանում։ Խուռ արտադրող երեխան համեմատաբար հանգիստ է լինում քան Թէ այն՝ որ դրա փոխարէն փխստում է միայն, դէմքը ուռչում և մի բարակ ջերմութիւն ստիպում է շարունակ ջուր խմելու։ Խեղճ երեխաները. նրանցից շատերը մի տաք Թէյի էլ կարօտ են։ Ցաւալի է տեսնել, Թէ ինչպէս խղճուկ երեխան հազը բռնելիս ձեռքը մեկնում է սրան և նրան և օգնութիւն կանչում, բայց ոչ ոքը, նա անկարեկից անցնում է այդ ծանր րոպէները, և վերջին դալկացած և ուժասպառ գլուխը գցում բարձի վերայ։

Երկու ամիս առաջ այս ախտով բռնուածները դեռ ևս շարունակում են հազալ։ Գիւղական պառաւները այս ախտի դէմ հետևեալ միջոցն են գործ դնում. ասում են—պէտք է ծակեն մի չօփլուկ (աղբանոց) այնպիսի մարդի դրան առաջ, որը գէթ երեք անգամ ամուսնացած լինի. և այդ բացուածքի միջից հազող երեխաներն անցկացնել, Աստուծով կ'աղատուին։ Ընդհակառակն, ասում են, որ Լօխմանին (Հոճմանը) էլ որ գայ՝ սրա Ճարը չի կարող գտնել։

Մարտի 30-ին այս միջոցը գործ դրուեց Դահարլուում, բայց քիչ երեխաներ անցկացան, շատերը հաւատք չ'ընծայեցին պառաւների փորձառութեանը։

—

Վրաց «Մցկէմսի» լրագրի ասելով, Իմէրէթիայի Թեմի Հոգևորականութեան ընդհանուր ժողովը կայանալու է մարտի 24-ին, որ քննելու է մի քանի կարևոր նդիրները, ինչպէս հոգեւոր սեմինարիայի ղուգընթաց դասարանների հաստատութիւնը, ՔուԹայիսում մոմի գործարան բանալու խընդիրը և այլն։

—

Նոր-Նախիջևանի մօտ Սուրբ Խաչ վանքի վանահօր՝ հանգուցեալ Ադամ վարդապետ Ցէր Նիկողոսեանի տեղը նշանակուած է էջմիածնի միաբան՝ երիտասարդ Սահակ վարդապետ Ամատունին։

Այս օրերս հայր Սահակը կը հասնի իւր նոր պաշտօնատեղին։

—

ԱԽԱԼՔԱԼԱՔԻՑ (Գօրնի գաւառ).— Ախալքալաքից 25 վերստ հեռաւորութեան վերայ գտնուած իշխան Գրուզինսկուն պատկանած անտառը վաղուց է որ վերցրել է մի Ծեր գերմանացի կապալով, որտեղից նա շալակների համար գերաններ է կտրատել տալիս։

Մօտ օրերս վերոյիշեալ գերմանացին մի քանի մարդիկների հետ կանգնած է լինում գերաններ կտրատելու տեղից փոքր ինչ ցածր. յանկարծ գերմանացիներից մինը բարձր տեղից գլորուելով գալիս է ուղղակի նրանց վերայ. մէս մարդիկ փախչում են, իսկ գերմանացին չկարողանալով փախչել գերանը դիպչում է կրծքին և վերան անցնում։ Կապալառուին մերձ ի մահ տանում են նոյն անտառում շինած սեփական տունը, որտեղ նա միևս օրը աւանդում է հոգին։

—Մեզ մօտ ապրիլի 1-ից եղանակը փոխուեց դէպի ցուրտը, սկսուեց ձանձրալները տեղալ և ցուրտ քամիները փչել, բայց ծառերը անվնաս մնացին. ինչպէս տեսնում ենք, այս տարի մրգերի առատութիւն պէտք է լինի։ Այժմ մօս եղանակը փոխուեց դէպի տաքը։ կենսական բերքերը միջակ գնով են վաճառվում. օրինակ հացի պուդը արժէ 80 կ., ձուի 7 հատը 5 կոպէկի, կարագի ֆունտը 20—25 կոպ.։

—

Հասցէն փոխող բաժանորդը պէտք է ուղարկէ ե ո թ ը մարկայ հօշը կոպէկանոց և նոր հասցէի հետ էլ գրէ հին հասցէն, որպէս զի ԹերԹի վարչութիւնը իմանայ, Թէ առաջ ինչ հասցէով էր ԹերԹը ուղարկվում, դադարեցնէ այդ և նոր հասցէով ուղարկէ։

—

ԼՕՌՈՒՑ.—Լօռու վիճակի հայ ազգաբնակութիւնը չնայելով որ շատ կրօնասէր է և ուսումնասէր, սակայն նրանց եկեղեցիների և ծխական դպրոցների աղբիւրները հետզհետէ գգալի կերպով պակասելու պատճառով չետադիմութեան ցաւալի վիճակին են ենԹարկվում. պատճառները շատ կան Թէև, բայց գլխաւոր առիԹ կարելի է համարել տեղական հոգևորականութեան Թուլութիւնը դէպի ուսումնարանական գործերը։ Ա.հասարակ եկեղեցականների մասին պէտք է ասենք, որ մի քանի բացառութեամբ այս գաւառի եկեղեցիներում ժամաբարոզութիւնների իրենց նախապէս կերպարանքից ընկած, սաստիկ կըզճատուած՝ սոսկ և եԹ հասարակ ծիսակատարութեան ձև են ստացած. —շատ գիւղերում ոչ Թէ միայն սուրբ գրքերի ընԹերցումն քն է «բարձի Թողն» լինում, այլ յաճախ ծխատէր քահանաները եկեղեցու զանգակը չեն էլ տալիս սովորական աղօԹքն անելու համար։ Իսկ ինչ վերաբերում է եկեղեցական ամենաանհրաժեշտ պիտոյքներին, դրանք կամ բոլորովին չկան, և կամ գոհ են գնացած հնութեան և սարսափելի կեղտոտութեան։ Գումարներն ու արդիւնքներն էլ անյուսալի հիւանդի պէս մրափում են հաշուեզուրկ երեսփոխանների ԹԹած ցուցակներում։

Ըրը եկեղեցիների նիւԹական և բարոյական վիճակն այսպէս է, աւելորդ է խօսել անգամ եկեղեցական-ծխական դպրոցների վերաբերութեամբ։ Որքան կուզէ Հոգևոր բարձրագոյն իշխանութիւն և երաժշտութեան արուեստները հետ՝ նա մեծ եռանդով սկսեց աշակերտուհիները փնտռել և, բարեբախտաբար, գտաւ աւելի, քան Թէ ինքն էր յանկարծում։ Նրա ծանօԹները միանգամայն հիացած էին այդ հերոս-աղջկայ հոգեկան և բարոյական անընկճելի ուժերի վերայ։ Մարիամը չնայելով որ ծնուած ու սնուած էր վաճառք և պատուի մէջ, վարած էր ճոխ, երջանիկ և անհոգ կեանք, այսու ամենայնիւ նա այժմ երկաԹեայ հաստատակամութեամբ տանում էր բախտի հարուածները։ Զնայած բոլոր յաջողութիւններին, այս նոր ասպարէզը նրան Թուում էր ծանր և անտանելի։ Բայց նա համբերում էր։ Նա վճռել էր պատերազմել և յաղԹել «չար դևին»։

Աբլստոկրատական շրջաններին պատկանող այն բոլոր կանայքը, որոնց գեղեցիկ կերպարանքները շատ անգամ կենդանագրել էր Մարիամն իր վրձինը, մանելով հօր դատարկ և ցուրտ արհեստանոցը, որը մի քանի ամիս առաջ այնպէս հրաշալի զարդարուած էր բազմագոյն ասպաԹել գործուածքներով, նուրբ ու Թափանցիկ վարագոյրներով և այլ հազարաւոր պերճութիւններով։ Նրա մայրը՝ չքնաղ իտալուհին, որի քնքոյշ, ձիւնափայլ և կախարդիչ դէմքը մի ժամանակ ոգի էր ներշնչում իւր ամուսնուն և նրա ամենանշանաւոր նկարների զարդն էր կազմում, այժմ բոլորովին ծերացել էր. ծերացել էր չանկարծ, անակնկալ՝ իւր դառն վըշտերից և ամբողջ ժամանակն արհեստանոցումն էր անցկացնում՝ խորասուզուած միտ սրտամաշ մտածմունքների մէջ։

Քանամեայ չքնաղ, խելացի, մեծահոգի և զարգացած Մարիամն ըզգում էր, Թէ ինչպես Ձմլվում էր իւր սիրտը մօրն այդ դրութեան մէջ տեսնելիս. և նա Ձակատը կպցնելով արհեստանոցի մերկ պատին՝ լռիկ հեկեկում էր...

Այդպէս անցաւ դարձեալ մի ամիս...

Մարիամն էլ չկարողացաւ համբերել։ Դանակը հասել էր ոսկրին։ Վերջապէս, նա զինուեց իւր սև բախտի դէմ։

«Այո, այո, ես կը պատերազմեմ, մինչև վերջին շունչս կը պատերազմեմ և յոյս ունեմ յաղԹել այդ չար դևին»—վճռեց նա և կրծքաբաց նետուեցաւ կեանքի պատերազմը։

Գիշ ու միչ ծանօԹ լինելով նկարչութեան և երաժշտութեան արուեստների հետ՝ նա մեծ եռանդով սկսեց աշակերտուհիներ

Ժամանակ առ ժամանակ մեր լրագրի էջերում հանդիպում ենք ընթերցողների նամակներին, որոնցում նրանք խնդրում են, որ մենք տպագրենք այս կամ այն անձի հասցեն, որ նա կարողանայ ստանալ իր ուղղած նամակները։ Ամեն անգամ, երբ մենք ստանում ենք նման նամակ, մեզ մեծ դժվարության առաջ է կանգնեցնում այն հանգամանքը, որ մենք չենք կարող ստուգել, թե արդյոք նամակի հեղինակը ինքն է, որ ստորագրված է նամակի տակ, թե ոչ։ Ուստի մենք ստիպված ենք լինում մերժել նամակի հեղինակի խնդրանքը։

Այսօր մենք ստացանք մի նամակ, որի հեղինակը խնդրում է, որ մենք տպագրենք նրա հասցեն։ Նա գրում է, որ ինքը ուզում է ծանոթանալ մի աղջկա հետ, որի հասցեն ինքը չգիտի, բայց գիտի, որ նա ապրում է Ալեքսանդրապոլում։ Նամակագիրը ասում է, որ ինքը ցանկանում է ամուսնանալ այդ աղջկա հետ, եթե նա համաձայնի։ Ինչպես տեսնում եք, մենք չենք կարող տպագրել այդ նամակագրի հասցեն, որովհետև չգիտենք, թե նա ինքն է, որ ստորագրված է նամակի տակ, թե ոչ։ Մենք չենք կարող նաև ասել, թե արդյոք այդ աղջիկը ցանկանում է ամուսնանալ նամակագրի հետ

ԴՈՒՅԺՈՆՈՒԹԻՒՆ

Ը.

Ի վերջոյ pour la bonne bouche մի վերջին եւ ոչ վերջին անգամ հաստատում. Մեր ժամանակ ամենից շատ ընդունուած ձեւն է «Ոսկի մանեակ»-ը։ Ինչպես ասում են՝ այդ ոսկի մանեակի մէջ ամէն մարդ իր ոսկին է ուզում տեսնել։ Ոմանք ուզում են տեսնել ոսկի սրտեր, ոմանք՝ ոսկի խօսքեր, ոմանք՝ ոսկի գործեր, ոմանք՝ ոսկի ժպիտներ, ոմանք՝ ոսկի արտասուքներ, ոմանք՝ ոսկի ծիծաղներ, ոմանք՝ ոսկի ոտքեր, ոմանք՝ ոսկի ձեռքեր, ոմանք՝ ոսկի ականջներ, ոմանք՝ ոսկի աչքեր, ոմանք՝ ոսկի ատամներ, ոմանք՝ ոսկի մազեր, ոմանք՝ ոսկի ճակատներ, ոմանք՝ ոսկի ուղեղներ, ոմանք՝ ոսկի ոտնաթաթեր, ոմանք՝ ոսկի ծնկներ, ոմանք՝ ոսկի ուսեր, ոմանք՝ ոսկի ականջներ, ոմանք՝ ոսկի ոտնակներ, ոմանք՝ ոսկի ձեռնոցներ, ոմանք՝ ոսկի գուլպաներ, ոմանք՝ ոսկի կօշիկներ, ոմանք՝ ոսկի գլխարկներ, ոմանք՝ ոսկի ժիլետներ, ոմանք՝ ոսկի վերարկուներ, ոմանք՝ ոսկի շրջազգեստներ, ոմանք՝ ոսկի ներքնազգեստներ, ոմանք՝ ոսկի կօրսետներ, ոմանք՝ ոսկի կրունկներ, ոմանք՝ ոսկի գուլպակապեր, ոմանք՝ ոսկի կոշկակապեր, ոմանք՝ ոսկի ժապաւէններ, ոմանք՝ ոսկի գօտիներ, ոմանք՝ ոսկի կոճակներ, ոմանք՝ ոսկի կոճակներ, ոմանք՝ ոսկի կոճակ

իւր դէմ զննել էր գօկտոր Մաքֆնզիին և անգլիացիներին առ հասարակ։ Պրօֆէսսոր Շտէրկը ասել է յիշեալ Թղթակցին. «Այժմ արդէն հնար չկայ կայսրին փրկելու։ Շնչափողը հեռացնելն արդէն անհնար դարձաւ, մինչդեռ այդ օպէրացիայից կարելի էր մեայն փրկուելիւն սպասել։ Ես չորս տարի առաջ ասեցի նոյն օպէրացիան մի անձի, որ ներկայումս խօսում է, ուստում է և ծխում՝ ինչպէս մի առողջ մարդ։ Մեզ չյաջողները երեսից վերայ առին ամբողջ պատասխանատուելիւնը։ Մենք ասում էինք այն ժամանակ, որ բոլոր չանսերն ունինք աջող օպէրացիա անելու. Թողէք աննենք՝ և մենք կը բժշկենք նրան։ Բայց մի բարձրաստիճան անձն պատասխանեց՝ Թէ անհրաժեշտ է, որ Թագաժառանգը մի փոքր էլ ապրի։ Թող նա կայսը լինի. Ձեր օպէրացիան կարող է նրան բժշկել, բայց ոչ հաստատապէս, իսկ փորձ անել մենք չենք ցանկանում, Թէև փորձի վտանգը մեծ էլ չը լինէր»։ Պրօֆէսսոր Շտէրկը աւելացրել է յետոյ. «Բակի ծայրերը մտել են բրօնխների մէջ. ահա մարմնի կազմի քայքայման ներկայ պատճառները։ Մեծ չանքով կարելի է դրանց հեռացնել մի երկու անգամ բրօնխից, բայց մի քանի օրով միայն, կամ գուցէ մի քանի շաբաթով միայն»։

Թիւրքիա.—Կ. Պօլսից ստացուած լուրերը մինիստրուելիան մօտակայ փոփոխուելիւնները են գուշակում։ «Journ. des Débat.»-ը գրում է, որ «Հայկական խնդիրը՝ որ մտադիր է Անգլիան բարձրացնելու, մեծ-եպարքոսի յամառակի խորհրդածուելիւնները անգլիական դեսպանի հետ, պետական բոլոր կողմերում ներկայ կացինէի դէմ արտայայտուած դժգոհուելիւնները, ըստ երևուելին վերջնականապէս տատանել են սուլթանի համակրուելիւնն դէպի իւր մեծ-եպարքոսը»։

—Եգիպտական խնդրի մասին բանագնացուելիւնները, չնայելով վերջին աջող լուրերին, հազիւ Թէ հնարաւոր լինի շուտով յարմարացնել, որովհետև այժմ էլ լսւում է, որ այդ մասին դեռ ոչ մի հաստատ բան յայտնի չէ։ Այն օրը, երբ սուլթանը լորդ Սալիսբիւրիի որդուն ասաց, Թէ հարկաւոր է վերջ տալ եգիպտական խնդրին և գոհացուցիչ ելք տալ նրանց, Բուստէմ փաշան, Թիւրքիայի դեսպանը Լօնդոնում Սալաբիւրիին յայտարարել է նոյնը՝ իւր կառավարուելեան կողմից, որին Սալաբիւրին պատասխանել է. «Մեր Դրուժնդ Վօյլֆի և մեծ-եպարքոսի համաձայնուելեամբ մշակուած պայմանագրի մերժումից չետոյ, մենք ոչ մի ցանկուելիւն չունինք Բ. Դրան հետ կրկին սկսել այդ մասին բանագնացուելիւնները։ Եթէ Սուսմբօլում ցանկանում են այդ խնդրի կրկին քննուելիւնը, Թող ուրեմն մեզ որոշ առաջարկուելիւններ անեն։ Հարկաւոր է, որ մենք հաստատ յոյս ունենանք մի որոշման հանգելու»։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

*** Ֆրանսիական նշանաւոր վիպագիր Ալֆօնս Դօդէն գրել-վերջացրել է մի նոր վէպ «L'immostel» (Անմահ) անունով։ Վէպի մէջ նկարագրած է ֆրանսիական գիտուելիւնների Ճեմարանը։

*** Մի ամերիկացի պահանջում է 10,000 կենդանի Ճանճ վճարով։ Նա արդէն ստացել է 3,000 Ճանճ և վճարել է 5 ֆունտ ստերլինգ։ Նա Ճանճերը հաւաքում է նրանց մարզեցնելու համար։ Նրա հաւատացնելով, 1000 Ճանճից միայն մէկն է ընդունակ լինում մարզուելու. Ճանճը մարզվում է 3 ամսուայ ընթացքում. մարզուած Ճանճը մի տարի է միայն ապրում։

***Վեննայի մի ժամագործ մօտերքս չինել է մի շատ փոքր չոգեշարժ մեքենայ, որ կշռում է 3 գրամ, բարձրուելիւնն է $1^1/_2$ սանտիմէտր և բրուենած տեղը 3 խորանարդ սանտիմէտր։ Բաւական է մի քանի կաթիլ ջուր նրա պղինձը լցնելու և մեքենան շարժելու համար։ Բոլոր մեքենան կազմուած է 181 մետաղական մասերից, որոնք միմեանց հետ միացած են 52 պտուտակներով։ Երկու տարի է դրօք է դրուել այդ չոգեշարժը պատրաստելու համար։

*** Բօլօնիայի համալսարանը յունիսի 12-ին տօնելու է իւր գոյուելեան 800 ամեակը։ Այդ համալսարանը աշխարհիս ամենահին համալսարաններից մինն է։ Նա առաջացաւ Թէոդորոս II կայսրի Բօլօնիայում հաստատած իրաւաբանական ուսումնարանից, որ մեծ հռչակ էր ստացել։ Շատ անգամ նրա մէջ սովորող աշակերտների Թիւը հասնում էր 10,000 հոգու՝ որոնք հաւաքուած էին լինում Եւրոպայի ամեն կողմերից։ Բօլօնիայի համալսարանի առանձնաուելիւնն այն է, որ նրա պրօֆէսսորների մէջ եղել են շատ կանայք էլ։ Դեռ XVIII-րդ դարում կին դօկտոր Լաուրա Բասսին մաթեմատիկայի և բնական գիտուելիւնների դասախօսուելիւններ էր անում, իսկ նորագոյն ժամանակներս Կլօդիւդ Դամբրօնին դասախօսում է յունական գրականուելիւն։ Բօլօնիայի համալսարանն մանաւանդ նշանաւոր է իրաւաբանական մասնաճիւղով։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-Ի

ՀԻՒՍԻՍԱՑԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

—

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 19 Ապրիլ.—Այսօր Պետերբուրգ ժամանեց Հռոմի ռուսական դեսպան բարօն Իսկիւլը։

ՐԵՎԻԶԻ. — Լողացող սառոյցը նաւերի շարժման համար արգելք չէ լինում, որով և նաւագնացուելիւնը կարելի է բացուած համարել։

ՊԱՐԻԶ.—Իշերի դեպարտամէնտում ընտրուելեան միջոցին Բուլանժէն ստացաւ 1600 ձայն 20,000 ձայնի դէմ։

—

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲՕՐՍԱՆ

15 ապրիլ։

Լօնդօն 120,60 ը., 120 ը., 120,60 ը.
Համբուրգ 59,30 59,20 ը.,
Պարիզ 475,75 ը., 475 ը.,
Պօլուխմալերեալ . 9 ը. 66 կ. սակ.
Մաքս. կուպօն 192 ը. — կ. սակ.
Աբծաթ . . . . . 1 ը. 40 կ. սակ.
Բօրսային դես. $5^3/_4$ և 7%
Պետակ. բանկի 5%

1-ին շրջանի.	$99^1/_2$ ը.	— կ. սակ.
2-րդ	98 ը.	62 կ. սակ.
3-րդ	98 ը.	37 կ. գն.
4-րդ	98 ը.	62 կ. սակ.
5-րդ	98 ը.	37 կ. գն.
6-րդ	—	

Վերջին 4% փոխառուելիւնը . . 83 ը. — կ. սակ.
100 և 1000 արևելեան փոխառուելեան 5% տոմսերը,

1-ին շրջանի.	$99^1/_2$ ը.	— կ. սակ.
2-րդ	98 ը.	37 կ. սակ.
3-րդ	$98^3/_4$ ը.	— կ. սակ.

Առաջին 5% ներքին փոխառուելեան
տոմսեր . . . 269 ը. — կ. սակ.
2-րդ . . . . . $243^3/_4$ ը. — կ. գն.
$5^1/_2$% ըչխտեր . $102^1/_2$ ը. — կ. սակ.
Ոսկէ ըչխտ . . $199^3/_4$ ը. — կ. սակ.
Թիֆ. քաղ. վարկի ընկերը.
օբլիգ. . . . $83^1/_2$ ը. — կ. ծ.

Պետերբուրգի բօրսայի տրամադրուելիւնը խաղաղ է։

Խմբագիր-Հրատարակիչ
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՅԱՏՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆԱԻԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ

Շոգենաւային երթևեկուելիւն Բաթումի, Օդեսայի և Կ. Պօլսի միջև։

—

Բաթումից գնում է

Հինգշաբթիները.—Կէս օրուայ ժամը 4-ին, ուղիղ գծով, Նովօրօսիյսկի և Կերչի վերայով։

Շաբաթ օրերը.—Երեկոյեան 8 ժամերին, շրջանառու ընթացքով, բոլոր նաւահանգիստները պատահելով։

Երկուշաբթիները.—Երեկոյեան արտասահմանեան գնացքով Կ. Պօլիս։

Բաթումից գալիս է

Երեքշաբթիները.—Կէս գիշերուայ մօտերքը, Օդեսայից, շրջանառու ընթացքով։

Ուրբաթները. — Առաւօտը, Օդեսայից, ուղիղ գծով՝ կիրչի և Նովօրօսիյսկի վերայով։

Շաբաթ օրերը.—Առաւօտը Կ. Պօլսից։

Փոթիից գնում է Բաթում

Երկուշաբթիները.—Սուխումից շրջանառու նաւը նաւահանգիստ գալուց չետոյ։

Հինգշաբթիները. — Առաւօտեան ժամը 9-ին, Ղրիմ-Կովկասեան ուղղագիծ շոգենաւին մեկնելու։

Շաբաթ օրերը. — Առ. ժամը 9-ին, Ղրիմ-Կովկասեան և Րուսֆելիա-Անատօլեան շրջանառու շոգենաւին մեկնելու։

Բաթումից գնում է Փոթի

Ուրբաթ և կիրակի օրերը.—Նաւի դուրս գնալու ժամը որոշուում է Բաթումի նաւային գործակալութեան՝ նաւը փոթիից գալուց չետոյ։

Բացի այդ, ամեն՝ շաբաթ Փոթի գալիս են Օդեսայից և Ղրիմ-Կովկասեան գծի նաւահանգիստներից որոշեալ ժամանակի ապրանքակիրը և մարդակիրը խառն նաւեր՝ կիրակի օրերը երեկոյեան և գնում են Բաթում՝ երեքշաբթի օրերը, երբեմն գործառնուելիւնները վերջացնելուց չետոյ, իսկ Բաթումից՝ ուրբաթ օրերը երեկոյեան, որ մտնում է Ղրիմ-Կովկասեան նաւահանգիստները, եթէ կարիք լինի, մտնում է և Փոթի։

—

ՊՕՍՏԱՅԻՆ ԿԱՌՔԵՐԻ

երթևեկուելիւնը պատերազմական-վիրական Ճանապարհով

1887 Թ. նոյեմ. 15-ից—1888 Թ. մայիսի 15-ը։

Թիֆլիսից դուրս է գալիս

Հինգ հոգու տեղ ունեցող կաբէտը առաւօտեան ժամը 8-ին, ՄէՀթի կայարանում գիշերելով. հասնում է Վլադիկավկազ մեւս օրը երեկոյեան ժամը 8-ին։

Վեց հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գիշերելու, մեւս օրը, երեկոյեան ժամը 7-ին հասնում է Վլադիկավկազ։

Վլադիկավկազից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող կաբէտը դուրս է գալիս առաւօտեան ժամը 8-ին, գիշերում է ՄէՀթի կայարանում և մեւս օրը երեկոյեան ժամը 8-ին հասնում է Թիֆլիս։

Վեց հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկը, ժամը $6^1/_2$-ին, առանց գիշերելու, մեւս օրը երեկոյեան 9 ժ. 50 վ.-ին հասնում է Թիֆլիս։

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

երթևեկուելիւն «Թիֆլիս» կայարանում

Գնում է

Բաթում, պօստային.	8 ժ. 49 վ. առ.	
Բագու, ,,	10 ժ. 46 վ. եր.	
Սուրամ, ապ. մար. գն.	3 ժ. 21 վ. ց.	
Աղստաֆա, խառն գն.	8 ժ. 20 վ. առ.	

Գալիս է

Բաթումից, պօստ.	10 ժ. 15 վ. եր.	
Բագուից, ,,	8 ժ. 6 վ. առ.	
Սուրամից, ապ. մարդ.	8 ժ. 24 վ. առ.	
Աղստաֆայից, խ. գն.	8 ժ. 18 վ. եր.	

ՄԵՐ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆ ՀԱՍՏԻ

որ մեր չարակամները լուրերը են տարածում մեր ապրանքն ստանալն անհնար լինելու մասին։ Պարտք ենք համարում պատուական վաճառականներին յայտնելու այդպիսի լուրերի անհիմն լինելը և մեւնոյն ժամանակ խնդրում ենք ամեն տեսակ տեղեկուելիւնների համար դիմել անմիջապէս Ռուսիայի մեր ներկայացուցիչ

Պ. ՍՐՋԻՒՄՅԼՊ ԿՕՀՏՍ

ՈՐԻ ՊԱՀԵՍՏՆԵՐԸ ԳՏՆՎՈՒՄ ԵՆ

1) Օդեսա, Տրօյցկայա փողոց, եգիպտ տանը.
2) Րօստօվ Դօնի վերայ. Տեմէրնիցկայա փողոց, Տագանրօգեան փողոցին մօտ.
3) Մօսկվա, Ջերկասսկիյ պեր., տ. Գուսկօվի.
4) Վարշավա, Դլուգա, № 55.
5) Պետերբ. Գօստինոյ Դվօրի ներսը, № 101.
6) Րիգա, Herrenstrasse, № 19.
7) Թիֆլիս, Դվօրցօվայա փող., տ. նախկին Աբծրունիների.

ՏՕՆԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑՆԵՐՈՒՄ

Նիժնե-Նովգօրոդում, Պուշնոյ րեադ, № 35. լիտ. Բ.
Իրբիտում, Տօրգօվայա փող., տ. Շալիօվի ժառանգ.

Օգտուելով Հանգամանքից, յարգելի Հասարակուելեան ուշադրուելիւնը դարձնում ենք մեր նշանի վերայ, որ ՇՂԹԱՑԻ ՁԵ ունի, իսկ մի քանի տեսակ ապրանքների վերայ և ԱՐՋԱՆ է։

ԿԱՐԵՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՓԱԹԱԹԱԾ ԵԻ ԿՐՕՇԵ ԹԵԼԵՐԻ ԳՕՐԾԱՐԱՆԱՏԻՐԵՐ

Ի. ԵԻ Պ. ԿՕՀՏՍ

ՊԱՅՍԼԷՅՑ, ՇՕՏԼԱՆԴԻԱՅՈՒՄ։

5—1

BATEAUX A VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET C-ie

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ուղիղ և կանոնաւոր երթևեկուելիւն Մարսէյլի և Բաթումի մէջ։

Հինգշաբթի, ապրիլի 28-ին, «ԱՆԱՏՕԼԻԱ» (Anatolie) շոգենաւը, նաւապետ «ԲՕՇԵԼ» (Boschel) դուրս կը գայ Բաթումից դէպի Տրապիզօն, Օրդու, Սամսօն, Կ. Պօլիս և Մարսէյլ։

Տեղեկուելիւնների համար դիմել ընկերուելեան գործակալութեան Բաթումում՝ պ. ԳԱՐԱՆԻՕՆԻ, Թիֆլիսում՝ պ. ՐԻՆՕՒԻ, նախկին գալերէյա Աբծրունիների № 103. 4—3

Մամուլի տակն է և շուտով լոյս կը տեսնի

Աղէքսանդր Արարատեանի «ԳԱԻԱՌԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ» գիրքը (Հեղինակի պատկերով)։ Ուստի խնդրում եմ այն յարգելի անձերին, որոնք յիշեալ գրքի համար բաժանորդներ գտնելու նեղուելիւնը յանձն էին առել, բարեհաճեն ուղարկել բաժանորդագիրերը և գրամը, որպէս զի կարող լինիմ գրքի վերջում զետեղել բաժանորդների անուանացուցակը։

Ալրի Նուշանիկ Արարատեան։

(Խ.) 5—2

ՌՅԻՀԿ ՄԻՍՐՒ ԸՐԱՄԱՆՆԻՑ

ՍԱԼԻԱՆԻՑ ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Նկարագիրը

ՈԻԽՏԱՒՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Քաղաքներ- փոփոխուելիւններով

Գինն է 50 կոպէկ

Դիմել «Նոր-Դար»-ի խմբագրուելեան։ (Ա.) Ռ—11

ՆՈՐ ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Լուսանկարչական նիւթերի պահեստ

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳՈՒՄ Ֆ. ԵՆՈՒԽ ԵՒ ԸՆԿ. ՄԱԼԱՑԱ ՄՕՐՍԿԱՑԱ 4.

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՏՕՐՈՒՄ

Միշտ պատրաստ կան

ՕԲԵԿՏԻՎՆԵՐ՝—Դալլմեյերի, Րօսսի, Շտէյնհէլի, Դերօժի, Ֆրանսի և ուրիշների. ՁՈՐ ՊԼԱՍՏԻՆԿԱՆՆԵՐ՝—«Իլֆօրդ», Լիւմիէրի, Մօնկհօվէնի, Վարնէրկի, Ֆելիշի և ուրիշների. ՄԸԹՆՈՒԿՆԵՐ (ԿԱՄԷՐԱ)՝ նորագոյն դրուելեան. ԹՈՒՂԹ՝ բրօմօժելատինային, «Իսամէնն» և այլն, նոյնպէս և ՄԻԻՍ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՆԻՒԹԵՐ լուսանկարի համար։ ԱՄԲՈՂՋ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ սիրողների համար 35 րուբլի և աւելի թանկ։ Ա—ջ—ր—մ—ն—ե—ր մանաւանդ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆՈՐ ՁՈՐ ՊԼԱՍՏԻՆԿԱՆՆԵՐ «ԻԼՖՕՐԴ» ԲՐԻՏԱՆԻԱ. ՎՕՐԿՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՑ ԼՕՆԴՕՆՈՒՄ։

Մեր պահեստի ամբողջ ՅՈՒՅԱԿԸ, տպուելուց չետոյ, ուղարկուելու է Ձրիաբար։

(Մ.) 5—4

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 19-го Апрѣля 1888 г.

Տպարան Լ. Գ. Կրամարէնկօյի

Типографія Л. Г. Крамаренко, Гол. пр., д. Читахова.